

Flere undersøgelser – senest Stålerapporten – har ganske rigtigt vist, at når kvinder søger forskerstillinger, og hvis de vel at mærke bliver bedømt kvalificeret, er der næsten 50 pct. chance for, at de får jobbet. Udfordringen er og må så være: Hvordan får vi flere kvinder til at søge, og hvordan gør vi det her?

Universiteterne og sektorforskningsinstitutionerne har på lige fod med andre statslige institutioner pligt til at udarbejde ligestillingshandlingsplaner. Det besluttede Folketinget for år tilbage, nemlig i 1987; men da Ligestillingsrådet i 1994-1996 undersøgte, hvor mange af de videregående institutioner der faktisk havde udarbejdet sådanne handlingsplaner, var resultatet yderst skuffende. Kun godt en tredjedel af institutionerne under Forskningsministeriet havde udarbejdet handlingsplaner.

I Socialdemokratiet er vi derfor glade for, at ministeren vil tage initiativ til at sikre, at institutionerne fremover overholder deres forpligtelser, hvad angår ligestillingshandlingsplaner og ligestillingsbestrebelse i det hele taget. Det vil i den forbindelse være oplagt at indarbejde ligestillingsmålsætningerne i de kommende udviklingskontrakter mellem universiteterne og Forskningsministeriet. På den måde ville institutionerne selv kunne formulere mål og midler for øget ligestilling.

I det hele taget – og heri har ministeren ret – ligger en stor del af ansvaret for øget ligestilling hos institutionernes ledelser. Ligestilling er i høj grad et ledelsesansvar. I øvrigt et ansvar som det er i institutionernes egen interesse at leve op til. Det er således et ledelsesansvar at nedbryde de interne barrierer for kvinders adgang til forskerverdenen, og det er ligeledes et ledelsesansvar at gøre såvel forskningsområdet som selve forskningsmiljøet mere attraktivt for kvindelige forskere.

Hvis kvinder skal motiveres til at søge forskerstillinger, og hvis kvinder skal fastholdes i forskningsmiljøer, er det f. eks. nødvendigt, at institutionerne stræber efter at skabe arbejdsbetingelser, som gør det muligt at forene forskerkarriere med omsorgsforpligtelser.

Det er en naturlig del af Socialdemokratiets politiske profil, at der skal være ligestilling mellem kvinder og mænd på alle områder og på alle niveauer i samfundet. Konkrete initiativer til fremme af ligestilling i forskerverdenen, f.eks. oprettelse af professorater øremærket til kvinder, vil ikke slække på kvaliteten af forskningen, tværtimod.

For det første er der masser af kvalificerede kvinder. Så mange, at der vil blive hård konkurrence om de udbudte stillinger. For det andet kan det kun styrke forskningen at få flere kvindelige forskere, herunder professorer. For det tredje er det en illusion at tro, at forskerstillinger, herunder professorater, i dag besættes efter lige og fair konkurrence mellem kvalificerede ansøgere.

Der er eksempler på, at stillinger bliver besat uden overhovedet at være slået op, og eksempler på stillingsopslag, der er så snævre, at man kunne forledes til at tro, at de er målrettet en bestemt ansøger. Som to medlemmer af ministeriets Ligestillingsudvalg udtrykte det: Der hersker en tyrkeretro på, at forskerstillinger i dag besættes på baggrund af lige konkurrence på kvalifikationer.

Derfor er vi glade for, at den nye ansættelsesbekendtgørelse lægger op til, at institutionerne stræber efter en mere afbalanceret sammensætning af mænd og kvinder.

Ministerens nævnte ikke i sin tale de 40 professorater, som Ligestillingsudvalget under Forskningsministeriet har foreslået oprettet til et underrepræsenteret køn. Derimod fremgik det tydeligt af talen, at ministeren ønsker, at universiteterne og de øvrige institutioner under ministeriet selv så vidt muligt løser ligestillingsproblemerne.

Vi opfordrer heller ikke ministeren til her og nu at oprette f.eks. de i øvrigt meget omdiskuterede 40 stillinger øremærket til kvinder, men hvis det viser sig, at de initiativer, der allerede er iværksat, ikke nytter, og hvis det viser sig, at institutionerne ikke lever op til deres forpligtelser i forhold til fremme af ligestilling, så er det måske værd at overveje.

I hvert fald er det vigtigt at gøre institutionerne opmærksomme på, at der skal ske noget nu. Det er vigtigt, at regeringen følger op på allerede iværksatte initiativer til fremme af ligestilling for kvindernes skyld, for forskningens skyld og for samfundets skyld.

Karen Rønde (V):

Som dagens forespørgsel til forskningsministeren antyder, er der næppe nogen i dette Folketing, der er uenig i, at det er en nødvendig målsætning, at også forskningsverdenen afspejler det faktum, at der er to og ikke ét køn.

Ikke bare er det i vores moderne samfund helt naturligt, at både mænd og kvinder deltager i alle samfundets anliggender. Jeg tror også,